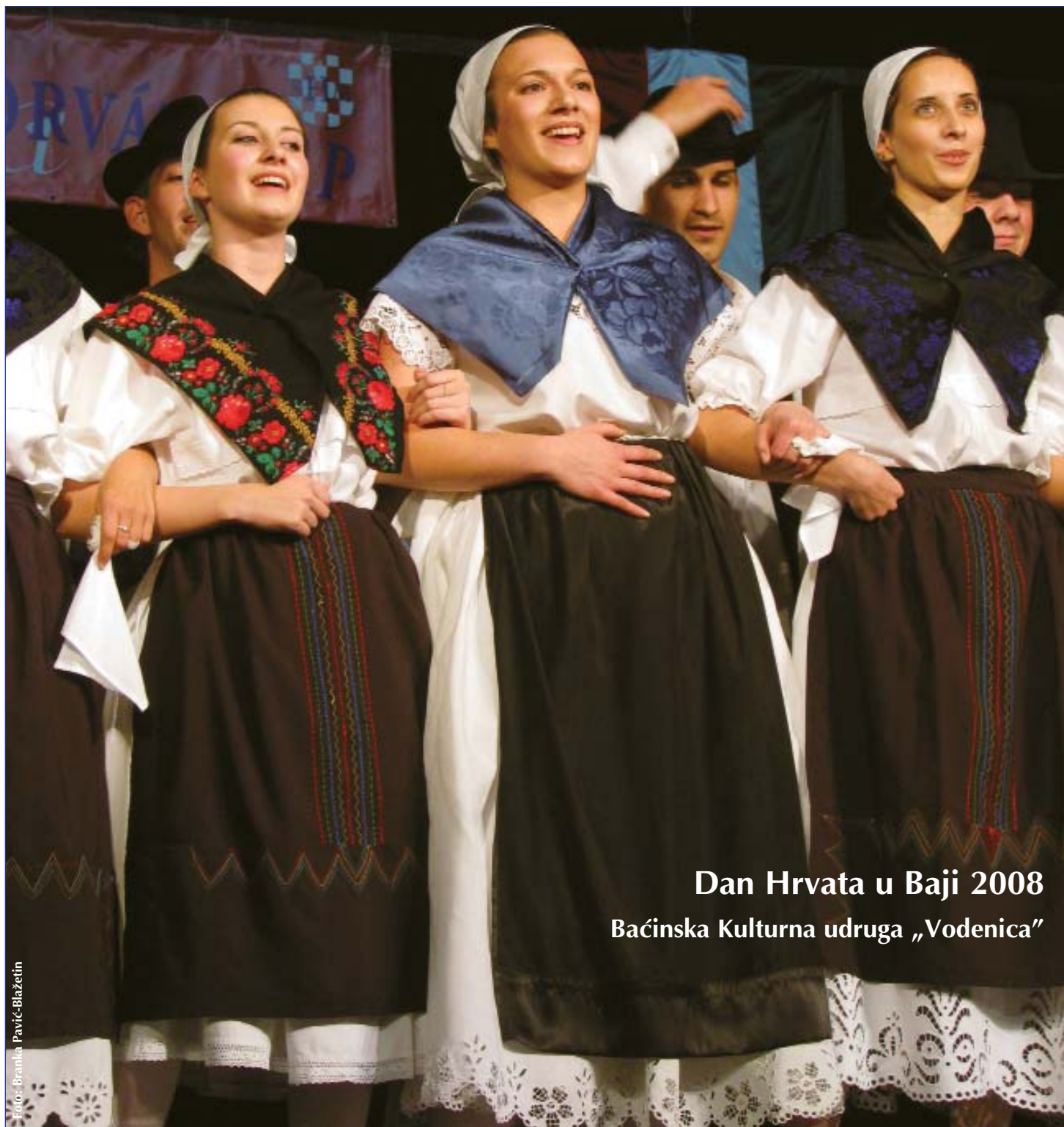

HRVATSKI glasnik

Godina XVIII, broj 47

20. studenoga 2008.

cijena 100 Ft

Dan Hrvata u Baji 2008
Baćinska Kulturna udruga „Vodenica”

Foto: Branika Pavić-Blazetin

Komentar

„Dan dolazi...”

Kad su prlje nekoliko ljet uprav iz Petocrikve „importirane“ u Gradišće prve snimke Vjetra s Dinare i Geni kameni za židansku Mladu generaciju, gdo bi još bio mislio da će pjesme još donidob, ovde, potpuno nepoznatoga pjevača tako ganuti publiku u Gradišću, da će teksti Marka Perkovića Thompsona potaknuti, podižgati našoj mladini ka će samovoljno iskati mogućnosti da se on čim već sluša, pjeva i pravoda i vidi uživo. Ona ljubav ka je Thompson prik svojih melodij stekao u našoj regiji, otprtila ga je lani u Sisak, a i na brojne koncerte u Zagrebu, Čakovcu, Beču itd., svakud kamo su nek mogli otputovati za njim njegovi gradišćanski obožavatelji. Lani bi još dost nevjerovatno zvučalo kad bi negdo rekao nasrid ljeta da će Thompson jednoč ovde pjevati iako se je vrime na vrime kade-tade vik zdignula neka vist da će nam dojt. Iako su došla svakarčkova obećanja od medijskih starov, političarov da će ga oni nabaviti, svaki pokušaj je nekako pao u zdenac. Sve dokle nisu skupastali u pozadini odlučni ljudi s točnom idejom, a za suradnju su dobili i kotrige Društva gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj. Zahvaljujući njim – i ovo sad nij slipa larma – 12. decembra, petak, će prvi put u Ugarskoj, u Gradišću, gostovati jedan od najvećih aktuelnih fenomenov hrvatske glazbe. Na ovo bi rekli nuagi, kako komu. Je gdo ga voli, ali je i takovih ki su pak prvenstveno iz neznanj ali pak od neosnovane i bolne strahote skloni njegovomu očrnjivanju. Iz toga repertoara smo lani dobili kusić na petrovskoj diskusiji kad je na Danu mladine prepovidan njegov nastup. Stavi i odonda nisu se zbližili, ali stvar je jur zdavno pozabljena. Iako su suprot Thompsona i nadalje u prometu mutni i sramotni principi, stopiraju mu javni nastup kadgod u Austriji, kadgod u Ameriki, ali uprav na Istri, ali mi, Hrvati zapadne Ugarske, smo u ovom pitanju nekako istomišljeniki. Njegov dolazak kod nas bit će jedan od najvećih društvenih dogodjajov, a u svakom smislu i jedna pobjeda. Slatka pobjeda prkosa. Jer smo konačno dokazali svim nevjernikom da s jakom željom i voljom sve se more, i ne trebamo zvati one ki su nam lani u obraz hitili da „gdo račun plaća, ta i diktira“. Pojedinci još vik nisu prestali misliti da imaju pravo i moć nadvladati naše misli, ideje, ljubav, samo na toj osnovi da su se prezentirali pametnijim zavolj toga što su došli iz zapada. Sad nam se srce raduje, i svi mi nalazimo se u nekakovoj prethodnoj euforiji. Marko Perković Thompson oduševit će nas, Gradišćanske Hrvate iz Ugarske, a vjerujem da i brojne druge Hrvate iz Pečuha, Santova, Baje, Serdahela, Pešte itd., a pjevati će i za svoje prijatelje, za Hrvate iz Slovačke. Usudjujem reći i za Hrvate iz Austrije (jer će i njih biti puno, to jur najpr znam). Za tri tajeodne svi ćemo mi biti jedni te isti u želji da čujemo povidajku kako je „Bilo jednom u Hrvatskoj“ ter skupa ćemo pjevati o legendi ratnika, Lipe Kaje, Dive Grabovčeve i Čavoglave, i pravoda vjerujem da ćemo u ogromnom broju s velikimi očekivanji konačno k sebi objamiti u sambotelskoj Areni Savaria, ovde jur i predugo i preželjno čekanova Marka Perkovića. A to ćemo učiniti sa zadovoljstvom, i garant pod hrvatskim barjakom!

-Timea Horvat-

„Glasnikov tjedan”

Iza nas je i ovogodišnji Dan Hrvata koji se tradicionalno održava već devetu godinu zaredom u organizaciji Hrvatske državne samouprave i Saveza Hrvata u Mađarskoj, već drugu godinu zaredom pod pokroviteljstvom Stjepana Mesića, predsjednika Republike Hrvatske, i Lászla Sólyoma, ali bez njihove nazočnosti. Ove su godine najviši protokol s hrvatske strane

predstavljali diplomatski predstavnici Republike Hrvatske u Mađarskoj i Borislav Vučković, savjetnik predsjednika Republike Hrvatske za društvene i humanitarne djelatnosti, dok je s mađarske strane pročitano pismo predsjednika Sólyoma, a i državni tajnik Ferenc Gémesi je poslao pismo slavljenicima... Bačvanski Hrvati okupili su se u zavidnome broju, njih šeststotinjak sudjelovalo je svetoj misi u franjevačkoj crkvi Antuna Padovanskoga i programu u bajsom kazalištu. Nakon programa uzvanici su otišli na prijam u Hotel Duna, a ostali u jednu gradsku gostionicu.

Naime, kako smo čuli, nema tako velike prostorije u Baji koja bi mogla primiti petstotinjak ljudi. Nekako su mi među uzvanicima nedostajali voditelji hrvatskih ustanova u Mađarskoj te istaknuti kulturni i javni djelatnici koji i nisu članovi Zemaljskog odbora Saveza Hrvata u Mađarskoj ni zastupnici Skupštine HDS-a te predsjednici hrvatskih samouprava. Dan Hrvata, kako smo i čuli, prigoda je da se pri kraju

kalendarske godine okrenemo za sobom i vidimo koliko i što smo uspjeti uraditi. Iz godine u godinu postaje sve očitije kako i Dan Hrvata treba promisliti u svim odsječcima, kako promidžbenim, političkim, društvenim tako i glede stvaranja prilike za okupljanje Hrvata jedanput u godini na jednome mjestu ako imaju potrebu za time. Jer i ove godine iz drugih regija

došlo ih je, i u organiziranim autobusima, tek nekoliko...

Pristaša sam velikoga šatora na glavnome trgu u kojem cijeli dan trešti hrvatska glazba, od Vice Vukova preko Prljavog kazališta do Thompsona, i naših domaćih virtuozov, gdje svi mogu kupiti hrenovke s gorušicom i grah po pristupačnim cijenama, pa i predsjednici, gdje se djeca igraju oko osmišljenih sadržaja, čitaju se pjesme i predstavljaju izdanja, organiziraju koncerti s izvođačima koji mogu privući i do dvije-tri tisuće ljudi. Ne znam je li to moguće ostvariti. Uvijek je lakše reći kako bi se nešto moglo tako i tako nego rečeno izvesti. Ali je vrijeme da pokušamo...

Bilo je više nego lijepo u Baji, i bačvanski Hrvati uložili su sate vježbanja u nastup svojih izvođača...

Ali s druge strane postavlja se samo po sebi pitanje je li održani Dan Hrvata opravdao svoj cilj. Možda i jest. Ovisi s kojeg motrišta promišljamo upravo spomenuti cilj.

Branka Pavić-Blažetin

Obavijest

Naručite Hrvatski kalendar 2009

Obavještavamo sve čitatelje Hrvatskoga glasnika i sve zainteresirane kako je ovih dana izašao iz tiska Hrvatski kalendar 2009. Na dvjestotinjak stranica, od kojih njih osamdesetak popraćeno fotografijama, te s nizom zanimljivih napisa, štivo je to koje će znati naći svoje mjesto u domovima Hrvata u Mađarskoj i šire. Hrvatski kalendar može se po cijeni od 500 Ft naručiti kod izdavača Croatica Kft. Adresa: Croatica Nonprofit Kft., 1065, Budapest, Nagymező. u. 49. Pf.: 495. Tel.: 269-1974, tel./fax: 269-2811, e-mail: croatica@croatica.hu.

Aktualno

Interesi dviju država su zajednički

Mađarska daje Hrvatskoj punu potporu u pregovorima na putu k Europskoj Uniji, a u programima grada Pečuha, kao prijestolnice europske kulture, sudjelovat će i ustanove iz Hrvatske – rečeno je 13. studenog u Čakovcu na tiskovnoj konferenciji nakon sastanka dr. Katalin Szili, predsjednice Mađarskog parlamenta, i Luke Bebića, predsjednika Hrvatskog sabora, a razmotrene su i druge teme suradnje dviju država.

Predsjednik Sabora primio je predsjednicu Parlamenta u Čakovcu

Gospođa Szili predala je spomen-album Zrínyi

Kao što je u travnju dogovoreno da će se predsjednici Parlamenta, odnosno Sabora svakih pola godine sastati u jednoj ili drugoj državi radi razgovora o aktualnim pitanjima suradnje, tako je i učinjeno. U pograničnom gradu Čakovcu, u njegovu Muzeju Međimurja upriličen je susret visokih dužnosnika, predstavnika vanjske politike i diplomacije te predstavnika Međimurske županije i grada Čakovca. Na sastanku su pribivali i Ivan Bandić, veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti, i Péter Györkös, veleposlanik Republike Mađarske u Zagrebu.

Nakon rasprave održana je tiskovna konferencija za medije na kojoj je predsjednik Hrvatskog sabora izjavio da su razgovori i dogovori protekli u smislu prijateljstva i međusobne suradnje, da se razgovaralo o tome što Hrvatsku očekuje u redu pristupa Europskoj Uniji, utvrđeno je da je Mađarska prva zemlja koja je potvrdila protokol između Hrvatske i NATO-a. To je bilo učinjeno 15. rujna, i odjeknulo je pozitivno u hrvatskoj javnosti, te da će u travnju iduće godine Hrvatska sudjelovati kao punopravna članica na jubilarnom samitu NATO-a.

Predsjednica Mađarskog parlamenta Katalin Szili izrazila je nadu da će se Hrvatska prihvatiti sva poglavlja pripreme za ulazak u Europsku Uniju do kraja 2009. godine, te da će tijekom prvog polugodišta 2011. g., kada će Mađarska obnašati ulogu predsjedavajuće Unijom, ući u taj savez kao punopravna članica. Rečeno je da nakon tog susreta slijedi sastanak parlamentarnih odbora za gospodarstvo dviju država, a u proljeće iduće godine susrest će se i parlamentarni odbori za

vanjsku politiku i europske integracije. Za dvije godine Pečuh će biti europska kulturna prijestolnica, a u tome će sudjelovati i hrvatske ustanove, surađivat će gradovi Zagreb, Pula, Samobor i Osijek. Već ljeta 2009. Pečuh se predstavlja na moru. Pokazat će se bogatstvo suradnje dviju država, a potaknuta je mjesna uprava i samouprava u razvijanju odnosa međugranične suradnje koristeći se europskim fondovima.

Dvoje predsjednika parlamenata ustvrdilo je da su interesi dviju država zajednički. Na susretu je istaknuto kako je zajednički interes dviju zemalja gradnja cestovnoga koridora 5C. Dogovoreno je da će poduprijeti izradu materijala za zaštitu rezervata biosfere Dunav–Drava–Mura.

Predstavnici ministarstava obrana dviju država povezat će se još ovoga mjeseca radi razminiranja pograničnog područja, a zajednički je interes i razvoj pograničnih zona. Na parlamentarnoj razini radit će na tome da biosfera rezervata Mura–Drava–Dunav natječe se kod UNESCO-a. Materijali za rezervat trebaju biti gotovi do ožujka.

Prigodom 500 obljetnice rođenja Nikole Šubića Zrinskog predsjednica Szili predsjedniku Bebiću predala je spomen-album Zrínyi kojemu su predgovor napisali upravo predsjednica i predsjednik.

Josip Posavec, predsjednik Međimurske županije, zahvalio je na mogućnosti da je županija mogla biti domaćinom susreta i potaknuo da se središnja proslava ulaska Hrvatske u Europsku Uniju ustroji na tromeđi tri europske države, a to je upravo Međimurje.

Beta

Sjednica Predsjedništva Saveza Hrvata

Od Izvanrednog kongresa Saveza Hrvata u Mađarskoj prošlo je nepunih mjesec dana, ali su već učinjeni prvi konkretni koraci glede izmjene Statuta i izglasovanih odluka koje će ubuduće potvrditi legalnost opstanka i zastupanje interesa svih Hrvata na ovim prostorima. O tome je svjedočio i prvi saziv Predsjedništva, 8. studenog (subota), u HDS-ovoj budimpeštanskoj središnjici.

Nakon pozdravnih riječi odvjetnika dr. Jože Takača, predsjednika Nadzornog odbora Mije Štandovara, dopredsjednika HDS-a Đuse Dudaša te novoga člana Ivana Gugana, odnosno uvažavanja isprike zbog opravdane odsutnosti predsjednika ZO Martina Išpanovića i predsjednika Podravske regije Zoltana Sigećana, ustanovljavanja odgovarajućeg kvoruma i priopćavanja dnevnoga reda – Najvažnije zadaće nakon Izvanrednog kongresa SHM-a; Dan Hrvata u Mađarskoj; Razno – dnevni je red prihvaćen. Predsjednik je zahvalio domaćinima Izvanrednog kongresa, ravnateljici HOŠIG-a Anici Petreš-Németh i Jelici Pašić-Drajko na osiguranju mjesta i ugošćavanju hrvatskih delegata.

Nakon raščlambe protekloga kongresa prešlo se na raspravu o nacrtu Savezova Statuta, pri čemu se pokazala nužnost osmišljavanja stegovnog (disciplinskog) poslovnika. Za to je povjeren dr. Jože Takač, odvjetnik.

Radi uplate članarine izglasovana je uporaba poštanskih uplatnica (čekova) i umnožavanje regijskih iskaznica za registriranje članstva SHM-a, čija bi pravomoćnost počela 1. siječnja 2009, nakon iduće sjednice, te rasprave i prihvaćanja Predsjedništva i Zemaljskog odbora.

M. Dekić

Dan Hrvata u Baji 2008

U suorganizaciji Hrvatske državne samouprave i Saveza Hrvata u Mađarskoj, a pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mesića i Republike Mađarske Lászla Sólyoma, u subotu, 15. studenoga, u Baji je priređen već tradicionalni Dan Hrvata u Mađarskoj. Svečanost povodom obilježavanja obljetnice utemeljenja samostalnog Saveza Hrvata u Mađarskoj, u studenom 1990. godine u Sambotelu, okupljanjem hrvatske zajednice iz svih šest naših regija, održana je deveti put zaredom, a drugi put u Baji. Prijepodne u Baji je održana i redovita Skupština Hrvatske državne samouprave.

Misno slavlje u župnoj crkvi Sv. Antuna Padovanskog

Već po običaju, Dan Hrvata započeo je misnim slavljem na hrvatskom jeziku, koje je u prepunoj župnoj crkvi Sv. Antuna Padovanskog predvodio mons. Vladimir Stanković, prelat, kanonik prvostolnog kaptola zagrebačkog. Okupljene je pozdravio župnik Mathias Schindler, među njima posebno mons. Stankovića i fra Ivana Holetića iz Subotice, te veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti Ivana Bandića i savjetnika predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mesića, gospodina Borisa Vučkovića, izrazivši radost što su se okupili u nekadašnjoj hrvatskoj, franjevačkoj crkvi. Mons. Stanković u svojoj prigodnoj propovijedi prisjetio se nekolicine hrvatskih blaženika i svetaca koji su djelovali izvan svoje matične domovine. Posebno se osvrnuo na život i djelo suvremenika, biskupa Ivana Antunovića (1815–1888) u Kalači te Ivana Bonifacija Pavletića (1864–1897) u Rimu. Kako uz ostalo reče, u

vrijeme komunizma Crkva je bila ta koja je stvarala mostove između Hrvatske i Hrvata u susjednim zemljama, a uz prvotno vjersko, ove su aktivnosti imale i kulturno-nacionalno značenje, posebno u očuvanju hrvatskoga jezika. Pozvao je različite hrvatske etničke skupine na njegovanje svojih dijalekata, ali i na učenje hrvatskoga književnog jezika, izrazivši zadovoljstvo da se uz folklor i uz njegovanje tradicija, hrvatska zajednica u Mađarskoj okuplja i na hrvatskim misama. Misno slavlje uljepšano je i pjevanjem župnoga crkvenog zbora.

Svečana dodjela odličja i prigodni kulturni program

Nakon mise, u Gradskome kazalištu upriličena je svečanost koja je započela pjevanjem mađarske i hrvatske himne u izvođenju Pjevačkoga zbora Hrvatske osnovne škole iz Santova, koji je u izvornoj šokačkoj nošnji otpjevao i pjesmu Tamburice moja. Uz prigodne govore uručena su državna odličja,

a održan je i prigodni kulturni program. U ime Hrvatske državne samouprave i Saveza Hrvata u Mađarskoj, na samom početku okupljene je povodom Dana Hrvata pozdravio Ivan Guban, voditelj programa.

Posebno je pozdravio Ivana Bandića, veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti, Borislava Vučkovića, savjetnika predsjednika Republike Hrvatske za društvene i humanitarne djelatnosti, predstavnike diplomatskih službi Republike Mađarske, Republike Hrvatske, predstavnike Vlade dviju država, parlamentarne zastupnike, predsjednike državnih manjinskih samouprava, zastupnike Skupštine Hrvatske državne samouprave, članove zemaljskog odbora Saveza Hrvata u Mađarskoj te predsjednike hrvatskih mjesnih samouprava i drage naše goste. Okupljene je u ime domaćina pozdravio načelnik grada Baje Zoltán Révfy, koji je podsjetio na važnu ulogu Hrvata u životu grada, i u prošlosti i danas.

Predsjednici Saveza Hrvata u Mađarskoj i Hrvatske državne samouprave, Joso Ostrogonač i Mišo Hepp, pozdravili su okupljene i održali prigodne govore.

Savjetnik predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mesića, za društvene i humanitarne djelatnosti, Borislav Vučković pozdravio je nazočne.

Okupljenima se u pismu obratio i predsjednik Republike Mađarske dr. László Sólyom, koji zbog svojih obveza nije mogao biti nazočan na Danu Hrvata.

Nakon svečanih govora predsjednici Saveza Hrvata u Mađarskoj i Hrvatske državne samouprave uručili su državne nagrade.

Predsjednik Joso Ostrogonač predao je odličja Saveza Hrvata u Mađarskoj Marijani Balatinac i Martinu Ispanoviću za istaknutu djelatnost na području društvenog života Hrvata u Mađarskoj, te Kulturno-umjet-

Pjevački zbor santovačke hrvatske škole

Garska omladinska plesna skupina

Darinka Orčik
iz Santova

Pjevački zbor santovačke
hrvatske škole

ničkom društvu „Korijeni“ iz Martinaca za istaknutu djelatnost na području hrvatske kulture i folkloru u Mađarskoj.

Predsjednik Mišo Hepp, uručio je nagradu Hrvatske državne samouprave Etelki Doboš Horvat za istaknutu djelatnost na području hrvatskog odgoja i obrazovanja u Mađarskoj, Kulturno-umjetničkom društvu „Sumarton“ za hrvatsku mladež u Mađarskoj i Kulturno-umjetničkom društvu „Ladislav Matušek“ iz Kulinja za istaknutu djelatnost na području hrvatske kulture u Mađarskoj.

Veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Ivan Bandića, u ime Ministra vanjskih poslova Republike Hrvatske Angeli Šokac Marković i Stipanu Vujiću uručio je Red Danice hrvatske s likom Marka Marulića, koje se dodjeljuje hrvatskim i stranim državljanima za osobite zasluge za kulturu.

Nakon dodjele odličja, voditeljice programa Mirjana Grubić koja je na natjecanju ljepote Hrvatica u Mađarskoj osvojila prvo mjesto, i Darinka Orčik koja je osvojila drugo mjesto, najavile su prigodni kulturni program.

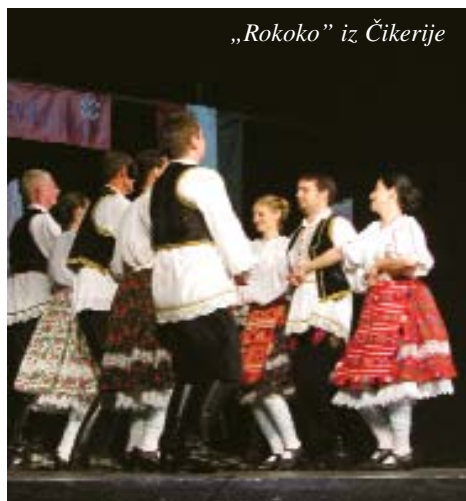
Program je počeo pjesmom *Tamburice moja* koju je izveo Pjevački zbor Santovačke hrvatske škole, u pratnji Zorana Barića na harmonici.

Stihove Alekse Kokića: Ljudi nizine kazivao je dramski umjetnik Slaven Vidaković iz Pečuha.

U nastavku programa nastupili su članovi plesnih i pjevačkih skupina iz Bačina, Gare, Dušnoka, Čikerije i Santova.

Garska omladinska plesna skupina utemeljena je 2002. godine pod vodstvom Zorice Zomborčević. Članovi su joj mladi iz sela, Bunjevci, Sikuljci i Švabi, od 10 do 26 godina. Skupina je imala nastupe u selu, državi i u inozemstvu.

Prvu samostalnu večer imali su u garske kulturnom domu 23. listopada 2007.

„Rokoko“ iz Čikerije

godine, gdje su izveli hrvatske, mađarske i njemačke plesove. Folklornu skupinu prati Tamburaški sastav Bačka pod vodstvom Erharda Bende. U Baji su prikazali podravske i bunjevačke plesove u koreografiji Antuna Kričkovića i Marije Silčanov.

Pjevački zbor iz Dušnoka u pratnji Stipana Krekića i Orkestra Bačka iz Gare otpjevao je nekoliko hrvatskih (rackih i bunjevačkih) pjesama. Zbor je osnovan 2000. godine. Voditeljica zbora je Matija Mandić Goher. Važnim ciljem smatraju izvođenje te očuvanje domaćih pjesama u pisanom obliku. U tom su duhu 2000. godine objavili zbirku dušnočkih pjesama.

U svom repertoaru imaju hrvatske (racke i bunjevačke) te mađarske narodne pjesme. Osim toga izvode i hrvatske crkvene pjesme. Redovito nastupaju na hrvatskim priredbama u Bačko-kiškunskoj županiji, ali su gostovali i u Vršendi, u matičnoj domovini u Pučišću i u Topolju.

Bačinska Kulturna udruga „Vodenica“, osnovana 1999. godine, predstavila se s Pomurskim plesovima u pratnji orkestra «Racke žice». U zadnjih devet godina bila je manja-

-veća promjena u broju članova. Veći dio plesača čine bivši učenici bačinske osnovne škole. S velikim su uspjehom gostovali u Hrvatskoj i Mađarskoj te na raznim festivalima. U svom repertoaru imaju bunjevačke, slavenske i pomurske plesove i pjesme.

U nastavku učenica HOŠIG-a Miroslava Krleže u Pečuhu Darinka Orčik iz Santova pjevala je gradišćansku himnu «Gizdav sam da sam Hrvat».

Kulturna udruga „Rokoko“ iz Čikerije koja će izvesti baranjske plesove.

Cilj je djelovanja očuvanje običaja, plesne kulture, jezika bunjevačkih Hrvata, te plesova Hrvata u Mađarskoj. Udruga je počela svoje djelovanje 1984. godine. Od tada pa do danas Društvo je sudionik mnogih festivala, mjesnih priredaba u zemlji i izvan nje: Dužijanica u Tavankutu i Subotici, festivali u Dobropoljani na otoku Pašmanu, u Vođincima. Sudionik je Međunarodnog festivala u Zagrebu, na Prelima u Bačkoj.

Na kraju sudionici programa zajedno su otpjevali pjesmu Podvikuje bunjevačka vila, a u ime domaćina sudionicima i okupljenima na odazivu je zahvalila Angela Šokac Marković, predsjednica Bačvanskog ogranka SHM-a, uz poziv na prigodni prijam koji je za uzvanike održan u Hotelu Duna, a za sudionike i posjetitelje u jednoj gradskoj gostionici.

U Hotelu Duna, zdravicom i uz čašu pjenušca, uzvanike je i na hrvatskom jeziku pozdravio načelnik grada Baje Zoltán Révfy. Mons. Vladimir Stanković zahvalio je organizatorima na pozivu i srdačnom dočeku, a tom prigodom predsjednicima SHM-a i HDS-a Josi Ostrogoncu i Miši Heppu uručio je prigodne darove, knjigu Katolička crkva, Hrvati izvan Domovine, a Župi Svetog Antuna Padovanskog liturgijsku knjigu. Druženje je nastavljeno zajedničkom večerom, a okupljene je zabavljao Orkestar «Čabar» iz Baje.

Mišo Hepp i Joso Ostrogonac, predsjednici Saveza Hrvata u Mađarskoj i Hrvatske državne samouprave, pozdravili su okupljene i održali prigodne govore

Obraćajući se okupljenima, predsjednik Skupštine HDS-a Mišo Hepp rekao je: „Kao pri kraju svake godine, i u ovoj pokušavamo sumirati ono što smo planirali i što smo uspješno ostvarili u ovoj godini. Dopustite mi da vas podsjetim na glavnu temu mog prošlogodišnjeg govora:

- kako ćemo opstati
- kako sačuvati naš materinski jezik
- hoće li naša djeca još govoriti hrvatski?

Obilazeći veći dio naših naselja, mogu vam reći da u ovoj godini bilježimo znatan porast aktivnosti.

Nije bilo hrvatskih naselja gdje tijekom godine nije bilo 3-4 veće priredbe: Hrvatski dani, folklorne večeri, dani sela, književne tribine, znanstveni skupovi, dani omladine, koncerti poznatih estradnih zvijezda, obilježavanje značajnijih obljetnica, kao: Naše hrvatske samouprave i civilne udruge u ovoj su godini bile izuzetno aktivne. U Zakladu za nacionalne i etničke manjine poslano je domalo tristo natječaja, a Hrvatskoj državnoj samoupravi sto.

Osobno sam bio nazočan na osamdesetak priredaba i mogu posvjedočiti da je svugdje bilo dosta publike i zainteresiranih. Bilo mi je posebno drago vidjeti i to da naše priredbe privlače i velik broj simpatizera, što znači da nas vole, cijene i prihvaćaju. Osim ovih lijepih trenutaka, na priredbama u ovoj godini mogli smo doživjeti i jako bogatu aktivnost naših ustanova.

U kulturno-prosvjetnom centru Hrvata u Mađarskoj u Zavičaju na otoku Pagu organizirali smo dva hrvatska jezična tabora, ukupno s dvjesto djece iz svih naših regija, što je po procjeni pedagoga bilo korisno i vrlo uspješno. O komercijalnom djelovanju te naše tvrtke još ne poznavamo bilancu, ali nadamo se da će biti uspješna.

Izdavačka kuća Croatica također bilježi dobre poslovne rezultate, koje zapravo i očekujemo od nje, jer ove godine od Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine dobila je znatno više sredstava.

Sada bih ipak nešto rekao o našim temeljnim ustanovama, **o školama**.

Raduje me što naša budimpeštanska škola u novije vrijeme traži nove putove prema otvorenju, ne samo prema roditeljima već i svim Hrvatima u Budimpešti i okolici, pokušava djelovati kao kulturno-prosvjetni centar.

Izuzetno mi je drago što **Školski centar Miroslava Krležu u Pečuhu** je predan obnovljen i proširen, pa je danas to jedna od najmodernijih škola u Mađarskoj, ako ne i u Europi, a rezultat toga je ne samo poboljšana kvaliteta rada nego da je na rubu kapaciteta, trebala bi se nadalje širiti jer ne može primiti više daka.

Kao održavatelji **santovačke škole**, izuzetno možemo biti ponosni što višegodišnji rad i dobro promišljena politika Hrvatske državne samouprave ove su godine urodili plodom, broj učenika u toj našoj ustanovi umalo se udvostručio. Nadamo se da ćemo u idućoj godini moći otpočeti i izgradnju novog učeničkog doma kojim ćemo riješiti gorući problem bačkih Hrvata.

Ovdje trebamo spomenuti da smo zadnje dvije godine zbog novog zakona o školstvu izgubili desetak škola, a gotovo u svim slučajevima ne trebamo tražiti tuđe krivce. Za naše školarce i ove smo godine organizirali Croatiadu, natjecanje u znanju hrvatskoga jezika, kazivanju proze i poezije te u likovnim ostvarenjima. Te su priredbe tražene i popularne u našim školama. Kod kulturne djelatnosti trebamo istaknuti neumorni rad naših folklornih društava, pjevačkih zborova i klubova, turneje između Đursko-mošonsko-šopronske, Željezne i Zalske županije u Undi i u Keresturu. Dakako, tu trebamo govoriti i o jedinome hrvatskom kazalištu na svijetu izvan granice Hrvatske, što je činjenica i dokazuje da Hrvati u Mađarskoj imaju viziju svoje budućnosti i svjesni su da bez institucionalne pozadine nema opstanka.

Nadamo se da će se u 2010. godini, kada Pečuh postane Kulturnom prijestolnicom Europe, završiti obnova i proširenje Hrvatskoga kazališta.

Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, koji okuplja vrhunske naše intelektualce, i ove je godine uspješno djelovao, izdajući knjigu dr. Janje Prodan: Dijalogom kroz stoljeća, koja je promovirana i u matici, kao i na znanstvenom skupu Zavoda na kojem su sudjelovali svi značajni kroatisti iz matične domovine.

U ovakvim svečanim prilikama svakako trebamo spomenuti i naše medije koji izvještavaju o svim našim događajima. Kao najmlađi medij jest Internetski radio Croatica, koji se može pratiti u čitavom svijetu, a koji privlači i mlađu generaciju. Radijo i Televizija su ove godine slavili 55, odnosno 30. rođendan, ipak moramo reći da nisu u zavidnoj situaciji jer matične kuće im ne osiguravaju najbolje uvjete. I s ovoga mjesta bih tražio pomoć od HRT-a. Na kraju, a ne u posljednjem redu, spomenimo najstariji naš medij, tjednik Hrvatski glasnik, koji već šezdeset godina djeluje uspješno. Nadam se da će mu se u bliskoj budućnosti ostvariti plan, da će mu se proširiti ne samo naklada već i broj stranica, kako bi nas i još svježije mogao informirati o našim događajima.

Kada smo već ovako lijepo zahvalili, trebamo i sebi i vama priznati da smo osim tih postignutih lijepih rezultata bilježili i mnogo neuspjeha o kojima svi mi dobro znamo, i molim vas da to ni u ovakvim svečanim trenucima nemojmo zaboraviti i da poradimo na tome da ih riješimo zajednički” – zaključio je Hepp.

Predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac pozdravljajući okupljene, kazao je: „Svaki narod, zajednica, svaka obitelj, pojedinac slavi svoje praznike. Slave se dani državnosti, praznici vezani uz neku povijesnu obljetnicu, uz vjeru, slave se rođendani, imendani, godišnjice.

Dan Hrvata dobra je prigoda da se u većem broju okupimo, da pozdravimo jedni druge, da dodijelimo odličja najzaslužnijim Hrvatima, da se družimo. Zato posebno pozdravljam sve vas koji ste došli iz dalekih krajeva naše domovine, iz matice, a naravno i naš živalj iz okolnih naselja od Gare, do Kačmara, Santova, Čavolja, Bikića, Čikerije, Dušnoka, Bačina, Baškuta, Kalače...

Nemojmo zaboraviti da svi mi koji pripadamo ovoj zajednici, od Bačke do Gradišća, od Podravine do Baranje, od Pomurja do Pešte, stoljećima obitavamo na ovim područjima Republike Mađarske, a nismo zaboravili tko smo i što smo. Dobro znamo i to da u raznim razdobljima povijesti nije bilo lako opstati, često nije bilo lako sačuvati ni puke živote, ali uvijek je bilo barjaktara koji su pokazali put u budućnost, uvijek je bilo uzora koji su pomogli kada je bilo najteže.

Svaka naša skupina imala je svoje Miloradiće, Antunoviće, Đuretine, Matuške, Kovačice, Karagiće, Jeliće, Mandiće, Blažetine, Grgiče, a mogao bih nabrojiti još niz istaknutih osoba koji su perom, sakupljanjem narodnoga blaga, organiziranjem kulturnih udruga, prosvjetnim radom nesebično stali na čelo svoje zajednice, a dobro su znali da zato neće dobiti čak ni ono najskromnije – „hvala”. Zato nikada nemojmo zaboraviti te ljude i njihovo djelo. Pohvalno je što u niz naših naselja već imamo spomen-ploče, nadgrobne spomenike, spomen-dane vezane uz naše preminule, pa tu i tamo i nazive ulica, kako su to sad u zadnje vrijeme učinili i Garcí. Najduži sokak u Gari dobio je ime Nikola Pančić, u spomen istaknutom nogo-

metašu, športašu, koji nikada nije zatajio svoje ime i podrijetlo. Na prošlosti se gradi budućnost. Tko pozna svoju prošlost, ima i budućnost – kaže pametna izreka. A to je tako.

Iako su se mnogi uvjeti promijenili, bogme, ni danas nije lako, budućnost nam nije lagana. Nova vremena donijela su nove probleme, kojima se čovjek 21. stoljeća mora suočiti. Osobito ako je on manjinac u jednoj državi i želi se koristiti svojim jezikom, živjeti sa svojim manjinskim pravima.

Ako samo uzmemo u vid korištenje materinjeg jezika, postavlja se pitanje, koliko se taj jezik govori u privatnom ili u javnom životu. Najviše država, pa tako i naša, ima svoje pravne regulative o uporabi manjinskih jezika, dajući široka prava toj sferi. Ali u praksi, u svakodnevnom životu doista možemo i živjeti s tim pravima?

Razne povelje Europske Unije, međunarodni dokumenti zabranjuju diskriminaciju i da se pravi razlika između svojih građana u osnovi njihova materinskog jezika. Međutim s tim pravima, regulativama, po mome mišljenju, možemo živjeti samo onda ako smo brojni i dovoljno jaki.

Kada sam na početku spomenuo crkvu,

udruge, ustanove, škole itd., trebao sam na prvo mjesto staviti najužu, ali i najčvršću zajednicu, a to je obitelj. Ako se u obitelji posije sjeme identiteta i pripadnosti, sjeme materinskoga govora, sigurno će iz njega izniknuti zdravo i kvalitativno klasje, koje neće moći ugušiti i svladati nikakav korov ili zubača.

Našu dobru organiziranost dokazali smo na zadnjim izborima kada smo pod imenom Saveza Hrvata u Mađarskoj uspješno obavili sve izborne zadaće kako bi se osnovalo što više manjinskih samouprava, i da se osnuju županijske samouprave, kao i Državna samouprava. Onda su svi budući zastupnici znali kome se treba obratiti kako bi uspješno sudjelovali na izborima. E, dragi naši zastupnici, sada je red na vama. Odužite se!

Molim vas da se među prvima učlanite u Savez Hrvata u Mađarskoj, da primjerno plaćate članarinu koju je odredio Savezov Izvanredni kongres, budite uzori za sve Hrvate kako bi i oni pošli za vama. Ojačajmo našu krovnu civilnu udruhu, dokažimo da smo sposobni savladati krizu i raditi u interesu naše zajednice.” – zaključio je Ostrogonac.

Stipan Balatinac

Nagrađeni na Danu Hrvata u Baji

Predsjednici Saveza Hrvata u Mađarskoj i Hrvatske državne samouprave uručili su državne nagrade. Veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Ivan Bandića, u ime Ministra vanjskih poslova Republike Hrvatske Angeli Šokac Marković i Stipanu Vujiću uručio je Red Danice hrvatske s likom Marka Marulića, koje se dodjeljuje hrvatskim i stranim državljanima za osobite zasluge za kulturu.

Etelka Doboš-Horvat

Stipan Vujić

Angela Šokac-Marković

Martin Išpanović

Marijana Balatinac

KUD „Ladislav Matušek”

KUD „Sumarton”

KUD „Korijeni”

U spomen Hrvatsko-ugarske nagodbe

U spomen 140. obljetnice sklapanja Hrvatsko-ugarske nagodbe, 6. studenoga 2008. godine s početkom u 10 sati održan je Znanstveni skup u organizaciji budimpeštanske Hrvatske samouprave, Hrvatske manjinske samouprave V. okruga, te odbora Mađarske akademije znanosti za suradnju mađarskih i hrvatskih povjesničara.

Znanstvena predavanja svečano je otvorila *Anica Petreš Németh*, predsjednica budimpeštanske Hrvatske samouprave. Skup je započeo *Stjepan Matković*, ravnatelj Hrvatskog instituta za povijest, koji je približio hrvatsku historiografiju o Ugarsko-hrvatskoj nagodbi. Ocjena Nagodbe mijenjala se tijekom vremena. U razdoblju nakon njezina donošenja podijelila je mišljenja: neki su je izričito podržavali, a neki bili posve protiv nje. Gledište se mijenjalo nakon raspada Austro-Ugarske Monarhije, tada je nastala nova slika o Hrvatskoj. Poslije II. svjetskog rata povjesničari su imali znatno više građe, vidjeli su sve okolnosti donošenja Nagodbe. U doba komunističke Jugoslavije uglavnom su negativno ocjenjivali Hrvatsko-ugarsku nagodbu jer su smatrali da je ona ipak krnjila hrvatska nacionalna prava. Na temelju Nagodbe mogli su proći kroz reformski zahtjev koji je bio vrlo skup: porastao je broj stanovnika u gradovima i selima, oživjelo je gospodarstvo u Hrvatskoj. Ustanove koje su nastale u tom razdoblju još i dan-danas postoje. Materijalni i duhovni razvoj donio je opipljive plodove. Prema gospodinu Matkoviću, Nagodba je u određenoj mjeri dala podlogu da se Hrvatska može razvijati i pratiti europske trendove, ali kočila je i ujedinjenje hrvatskih područja. Međutim ne moramo gledati strogo crno-bijelo: Nagodba ima i pozitivne i negativne rezultate.

Imre Ress, viši znanstveni suradnik Instituta za povijest Mađarske akademije znanosti, govorio je o neformalnim čimbenicima vlasti u sustavu Ugarsko-hrvatske nagodbe. Na kraju prvoga dijela znanstvenoga skupa *Mirela Krešić*, profesorica Sveučilišta u Zagrebu, upoznala nas je s Hrvatsko-ugarskom nagod-

bom u povijesnoj stvarnosti, te govorila o ustanovama tog razdoblja.

Mariann Nagy, docent Sveučilišta u Pečuhu, iznijela je položaj hrvatskoga gospodarstva uoči Nagodbe. *Jasna Turkalj*, viši znanstveni suradnik Hrvatskog instituta za povijest, govorila je o reakcijama hrvatskih oporbenih političkih stranaka na novu nagodbenu stvarnost. Prije rasprave, *Dinko Šokčević*, ravnatelj Instituta za Slavistiku na Filozofskom fakultetu u Pečuhu, dao je sliku Ugarsko-hrvatske nagodbe u mađarskom tisku 1868. i 1883. godine. Kao glavni organizator ovoga skupa, osmislio je ovu konferenciju u spomen 140. obljetnice sklapanja Nagodbe, a budući da je budimpeštanski Parlament odnosno Hrvatski sabor prihvatio tekst Nagodbe 1868. godine, baš u studenom, zato su taj skup održali u istome vremenskom razdoblju. Prikazali su širi spektar te problematike – od političke pa do pravne i ekonomske povijesti uspjeli su običi problematiku hrvatsko-ugarskih odnosa u tom razdoblju.

Gospodin Šokčević bio je zadovoljan odazivom znanstvenoga skupa; posebno mu je bilo drago što su bili nazočni i hrvatski gimnazijalci jer su mogli čuti nove informacije i osobna mišljenja stručnjaka koja pomažu da daci razmišljaju povijesno.

Bea Letenyi

„Amerikansko jahta u višku valu”

U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave sela Kukinja, 22. studenoga u seoskom domu kulture, s početkom u 18 sati gostuje Amatersko kazalište „Ranko Marinković” iz Visa koje izvodi komediju u tri dijela „Amerikansko jahta u višku valu” prema djelu Milana Begovića, a u režiji Lenka Blaževića. Hrvatski pisac Milan Begović rođen je u Vrlici blizu Splita 1876. god., a umro u Zagrebu 1948. god. Napisao je mnoga djela, a među najpoznatijim dramskim djelima jesu: „Pustolov pred vratima” 1926. g., „Bez trećega” 1931. g., „Amerikanska jahta u Splitskoj luci” 1930. g. U ovom komadu Begović govori o raspadu ondašnje splitske aristokracije. Mi smo radnju stavili da se događa u Visu, kažu viški kazalištarci, tako da je i dio govora obrađen na viški dijalekt, a veći dio je na hrvatskom standardnom. U palači Tramtana u Visu žive kontesa Kate, njezin sin konte Keko, koji je na jedvite jade završio pravo, i mlada krojačica Đideta koja sve uzdržava svojim šivanjem. Odvojeno od njih su Kekovi stričevi konte Rude i konte Momo; i oni su vrlo siromašni, hrane se u pučkoj kuhinji.

Pojavljuje se don Vice koji ima hipoteku na njihovu kuću. Budući da oni ništa ne plaćaju, on ih hoće premjestiti na tavan, a taj veliki stan iznajmiti. U posjetu im dođu mr. Tudor, njegova kći Fibi i njezin zaručnik mr. Lee. Pred dvadesetak godina gospodinu Tudoru Kekova je baka posudila nešto novca za put u Ameriku i dok se tamo ne snađe.

Trenutak za pjesmu

Joška Vlašić

Sumartonek

Sumartonek, selo moje,
Veruj, ja sem dete tvoje!
Tu me majka porodila,
Živog me na svet donesla.

Drugda meha smo tiskali,
V orgulje lufta pumpali.
Orgulje prez lufta s' neme,
Prez njih kantor sam popevle.

Nač'il sem se ja smejati,
Vrtenjem letu govoriti.
A od pluske tugovati,
Žofke suze si brisati.

Kad smo šesti završili,
Leventaši smo postali.
Saki tjeđen jeden puta
Naša bila je ledina.

Kad sem preš'el šesto leto,
Operli su školsku lesu.
Nesem štel ja v školu iti,
Dok nesem dobil po riti!

Gibalo se levo-desno,
Dugo vože se je vleklo.
Strelali smo všanc vu lošču,
Z zemlje skapali kuglicu.

Pomali se svet otpiral,
Kad sem štel i slova pisal.
Vu tretjem sem popu služil,
Latinski jezik govoril.

Mnogi s kojima smo v redu stali,
Pri Donu su v grobek pali.
Sumartonek, selo moje,
Vužbijmo si za njih sveče!

Ne sam ja i puno drugi,
Bili smo skup ministranti.
Boga tak smo mi služili,
Saki den pri rani meši.

Jer su oni suseljani,
Naši predragi rođaki!
Ne smemo je mi zabiti,
Samo za njih Bog moliti!

Papinski blagoslov nardanskim vjernikom u Rimu

„Bog vas dopeljao, vjerniki iz Ugarske! Srdačno vas pozdravljam, posebno pozdravljam člane hodočasnih grup iz Pestszentlőrincsa, Brasova i Petrovoga Sela. Hodajte hrabreno i velikodušno na putu kršćanskoga svidočanstva, tako u škola kot i u različiti životni situacija. Dodilim vam i vašim familijam svoj apoštolski blagoslov. Hvaljen budi Jezuš Kristuš!” – to su bile riječi pape Benedikta XVI. 22. oktobra, utorak, na papinskoj audijenciji u Rimu, na koj su diozimali i Nardanci i mnogi ostali vjerniki iz okolišnih sel ka dopadaju petroviskoj fari. Na petodnevnom boravku u Rimu grupu iz Gradišća je peljao petroviski farnik Tamás Várhelyi ki je za Vatikanski radio rekao: *Ganutljivo je bilo kad je nas Sveti Otac po ugarski pozdravio na trgu Svetoga Petra. Blizu sto ljudi je došlo na ovo shodišće u Rim, kojega je organizirala nardanska Hrvatska*

MOHAČ – Dana 13. studenoga u tom je gradu zasjedao kuratorij „Zaklade za pomaganje školovanja šokačke mladeži” koju je utemeljio učitelj Matija Kovačić. Sjednici se odazvalo četiri od ukupno sedam kuratora, koji su na čelu s predsjednicom Marijom Prakatur dogovorili odrednice natječaja koji će uskoro raspisati za pomaganje školovanja naše mladeži iz Mohača.

MOHAČ – Ovogodišnji VIII. mohački Umjetnički salon otvoren je od 15. studenoga do 20 prosinca. Među brojnim umjetnicima ima i nekoliko šokačkih Hrvata. Tako Marija Pečuvac, Estera Šarkić, Tibor Tatai i drugi.

manjinska samouprava, u znaku Ljeta Biblije i jubilarnoga ljeta apoštola Svetoga Pavla. Uz Nardance su došli s nami i vjerniki iz Petrovoga Sela, Keresteša, Gornjegja Četara, Balogujambe i Sambotela. Kad nas je Sveti Otac pozdravio, i mi smo zakriknuli od radosti i, naravno, smo i zahvalili ovu čast da je papa Benedikt XVI. posvetio pažnju našoj domovini i našim hodočasnikom. Gradišćanci od 21. do 25. oktobra su posjetili sve znamenitosti Rima i Vatikana i sudjelovali su i pri ugarski maša u bazilici Svetoga Pavla ku su celebrirali petroviski farnik i Imre Bodorkós, kapelan iz Jánosháze.

-Tiho-

Poziv za dostavu prijedloga u svezi s dodjelom Odličja Hrvatske samouprave grada Budimpešte

Na osnovi odluke zastupničkog tijela Hrvatske samouprave grada Budimpešte, pozivamo osobe, hrvatske manjinske samouprave i udruge da dostave svoje prijedloge u svezi s dodjelom Odličja Hrvatske samouprave grada Budimpešte.

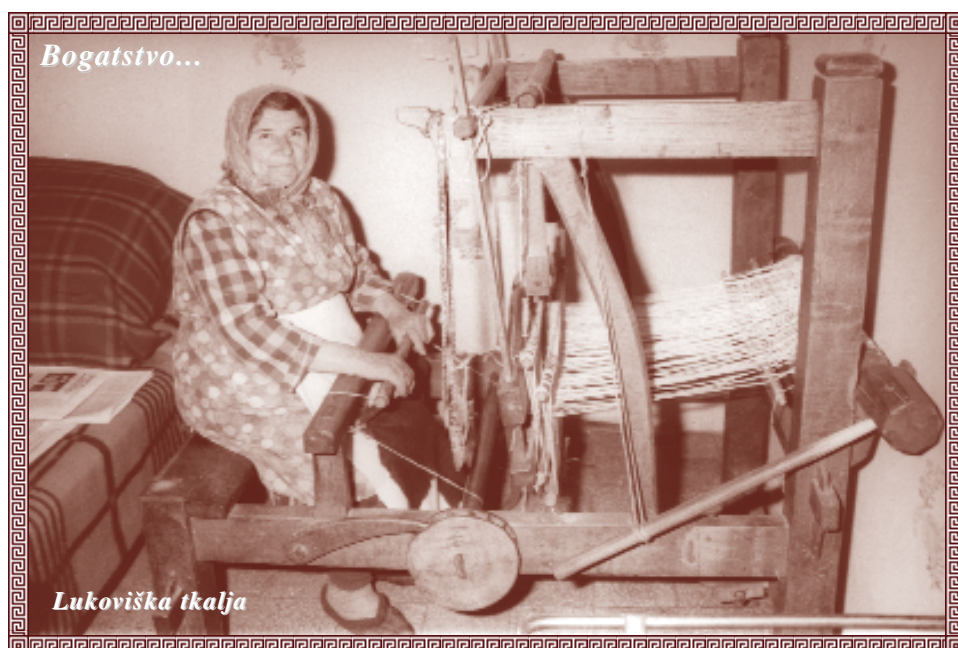
Hrvatska samouprava grada Budimpešte dodjeljuje Odličje Matije Petra Katančića onim osobama, udrugama i ustanovama koje su se istakle znanstvenim radom za hrvatsku zajednicu u Budimpešti. Hrvatska samouprava grada Budimpešte dodjeljuje Odličje Ivana Antunovića onim budimpeštanskim Hrvatima, udrugama i ustanovama koje su se istakle na polju njegovanja hrvatskoga jezika, kulturnog života, prosvjetne djelatnosti, umjetnosti i vjerskog života.

Prijedlozi se mogu dostaviti do 21. studenoga 2008. g. na adresu Hrvatske samouprave grada Budimpešte (Fővárosi Hívát Önkormányzat, 1089 Budapest, Bíró Lajos u. 24) Tel./fax: 1/303-6872, ili na e-mail adresu: hr.sam.bp@gmail.com.

Plesačnica u Gari

Kako prenosi garaweb.hu, 14. studenoga u Gari je priređena Bunjevačka plesačnica, koja se upriličila u mjesnom domu kulture s početkom u 19 sati. Svirao je orkestar Krunoslava Kiće Agatića i domaća „Bačka”. Ulaz je bio slobodan, bife na raspolaganju.

Stipan Balatinac

Bogatstvo...

Lukoviška tkalja

Hrvatska večer u budimpeštanskom Erzsébetvárosu

U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave VII. okruga – Erzsébetvárosa, 18. listopada s početkom u 19 sati priređena je izvanredno dojmljiva Hrvatska večer na „plavom” Dunavu, na brodu restoranu zvanom „Stara lađa”.

Uzvanike, većinom naše Hrvate iz Budimpešte i okolice, predstavnike hrvatskih okrughnih samouprava s članovima obitelji te goste iz zbratimljenoga grada Karlovca, predsjednika gradskoga vijeća Željka Gojšića, Marjana Karlića, ravnatelja Dječjeg ljetovališta grada Karlovca u Selcu, te predstavnike Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, konzulicu Carmen Floršić i odgovornu atašeicu za medije, kulturu i narodnosna pitanja Nedu Milišić te predsjednicu Hrvatske samouprave grada Budimpešte i XI. okruga Anicu Petreš-Németh pozdravila je domaćica, predsjednica naše samouprave Katica Benčik.

Raspoloženje je učinio veselim i očigledno razdraganim tamburaški sastav Rječica koji je izvođenjem i nama veoma dobro poznatih narodnih i novoskladanih pjesama zabavljao sudionike veselice.

Kako je to već uobičajeno, balsku zabavu uvećalo je znatizeljno iščekivanje izvlačenja tombole. Bračnom paru iz Karlovca pripala je I. nagrada, tjedan dana boravka u ljetovalištu samouprave VII. okruga, u toplicama grada Miskolctapolce; II. nagrada, sudjelovanje na riječkom karnevalu, usrećila je Žužu Kuzmu i njezina muža Štefa, a III. nagradu odnijela je glavna kuharica našega HOŠIG-a Ēva Atyim sa suprugom Mihályem, što znači trodnevni vikendni boravak također u Miskolctapolci. Da su se gosti iz zbratimljenoga Karlovca kao i svi ostali osjećali ugodno, ništa bolje nije svjedočilo nego da je zabava trajala do sitnih sati.

md

BAJA – U suorganizaciji bajske Visoke škole Józsefa Eötvösa i gradske Hrvatske manjinske samouprave, 18. studenoga na bajske Visokoj školi priređena je književna tribina. Kako nas je obavijestio predsjednik bajske Hrvatske samouprave Šandor Pančić, učitelj, nastavnik, pjesnik i pjevač Đuro Pavić predstavio je svoju zbirku pjesama pod naslovom „Dosta”, a sveučilišna profesorica Janja Prodan svoju nedavno objelodanjenu knjigu „Dijalogom kroz stoljeća”.

Na Martinje dodijeljena priznanja i proglašeno najbolje mlado vino

U Sumartonu na Martinje nađe se više razloga za slavlje: spomen na zaštitnika naselja Sv. Martina i nastanak mladog vina zahvaljujući Kamanovim goricama. U okviru proslave 9. studenoga održana je svečana misa, dodijeljena su priznanja samouprave, pokršten je mošt, te je ustrojena priredba KUD-a Elizabet iz Jalžabeta. Na priredbi su nazočili predstavnici prijateljskih naselja i samouprava.

Martinje je započelo svetom misom što su ju skupa služili dekan Károly Németh, nekadašnji sumartonski župnik, i mjesni župnik István Marton. Dekan Németh ovaj put se oprostio od svojih vjernika jer odlazi u mirovinu, u samostan. On je sa svojih 38 godina postao sumartonskim svećenikom i 17 godina je bio župnik sela. Godine 1989. imenovan je za dekana u Letinji, no uvijek se rado vraćao u svoje hrvatsko selo. Vjernici su mu malim darom zahvalili službovanje u naselju.

Nekoć na Martinje u mnogim je mjestima bio sajmeni dan, prigoda za sklapanje velikih poslova i potpisivanje ugovora. U Sumartonu nekada je također bio sajam stoke. Na Martinje obračunala se i godina, sumartonska se samouprava također simbolično obračuna godinom pa vrednuje rad mještana, dodjeljujući im priznanja u raznim kategorijama, prema prijedlozima mještana.

Ove je godine Društvo prijatelja vina utemeljilo još jednu nagradu „Najbolje mlado vino sela Sumartona”. Prije Martinja članovi udruge na čelu s predsjednikom, tj. načelnikom Lajošem Vlašićem obišli su vinograde i u podrumima kušali mlado vino. Prema kušanju i glasovanju najbolje mlado vino u 2008. g. jest vino Stjepana Mihovića.

Kulturnom programu prethodilo je otvaranje izložbe letinjskoga grafičara Zoltána Tímára, koji od geometrijskih oblika stvara razne ugođaje, dimenzije. O njegovoj umjetnosti govorio je József Domok, ravnatelj Središta za kulturu u Letinji. KUD Elizabet iz

Jalžabeta prvi put se predstavio u Sumartonu, no Sumartonce su već nastupali na njihovim poznatim „Šlinganim danima”. Veza između društava uspostavljena je ove godine, reče voditelj KUD-a Drago Vlašić, no društvo je već imalo turneju u Pečuhu i u okolici. Tihomir Kukuljić, stručni voditelj folkloru, pripazi na izvornost izvođenih pjesama i plesova, a i narodne nošnje su im vjerodostojne. Nošnja im je proglašena najljepšom narodnom nošnjom u Hrvatskoj. U Jalžabetu krštenje mošta star je običaj, stoga izvođenje krštenja mošta teklo je ugodno, s obiljem humora na kajkavskom govoru, što su ga lako mogli pratiti i mještani. Voditelj društva smatra vrlo važnim gostovanje izvan domovine među Hrvatima, pa na njihov poziv uvijek se odazivaju, naime zna da koliko za njih znači hrvatski jezik i kultura u tijeku odnarođivanja, asimilacije. Plesovi, pjesme varaždinskoga kraja i Jalžabeta bili su nagrađeni velikim pljeskom.

Priznanja Mjesne samouprave sela Sumartona u 2008. g.

Priznanje za doprinos u razvijanju sela Sumartona pripalo je Nogometnome klubu „Napred”. Športsko društvo „Napred” najstarije je sumartonsko društvo, učestalo 25 godina plasira se u županijsku ligu. Među uspjesima najistaknutija su ona iz 2005. i 2006. g. kada je postalo prvakom. Već više godina prvak je Pomurskoga nogometnog kupa. Društvo ove godine slavi svoju 70. obljetnicu.

Priznanje za kulturu sela Sumartona dodijeljeno je umirovljenom učitelju Joži Vla-

Krštenje mošta

Izložba Zoltána Tímára

šiću Manglinu. G. Vlašić rođen je u Sumartonu, bio je učitelj hrvatskoga jezika, vodio je pjevački zbor, skupinu harmonikaša. U mirovini piše pjesme i prozu na kajkavskome govoru. Svoje rodno selo još uvijek jako voli.

Priznanje za doprinos na polju športa u Sumartonu primio je Ladislav Horvat. On je još kao dijete započeo igrati nogomet u „Napredu“, zatim odavno radi u predsjedništvu Nogometnoga kluba i kao poduzetnik često ga potpomaže i materijalno.

Priznanje za uljepšavanje okoliša sela dodijeljeno je obitelji Kozma, koja se preselila iz grada i sagradila kuću u Sumartonu pomoću moderne tehnologije. Kuća lijepo pristaje u opću sliku naselja, uredno dvorište s parkom proljepšava opću sliku ulice. U istoj kategoriji, za uljepšavanje okoliša sela, nagrađena je i obitelj Hederić, koja je lijepo uredila svoju nekretninu u vinogradu. Podrum i vikendica s vinogradom i okolišem

ukusno su uređeni i uvijek njegovani. Samouprava uvijek nagrađuje i najbolje učenike naselja s naslovom „Najučenik sela Sumartona“. Ove su godine nagrađene čak tri osobe. Balint Žigulić, učenik osnovne škole u Serdahelu, koji je odlikaš, a odlične rezultate postiže na regionalnim, županijskim i državnim natjecanjima. Balint je aktivan član i kulturno-umjetničkog društva. Marijana Tanai, učenica je Gimnazije „Lajos Batthyány“ u Kaniži. Odlična je učenica, također vrlo uspješna na mnogim natjecanjima i članica je kulturnoga društva.

Estera Jakopanec, studentica je Ekonomskog fakulteta na struci marketinga u Pečuhu, bila je stipendistica Erasmus u Njemačkoj u Bayrauthu. Sudjelovala je na Znanstvenoj dačkoj konferenciji s referatom „Neizračunljivi potrošač“ i bila na raznim natjecanjima za studente.

Beta

Nastup jalžabetskoga KUD-a

KUKINJ – U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave sela Kukinja, 22. studenog u Kukinju se održava znanstveni skup o bošnjačkim Hrvatima. Skup počinje u 14 sati u domu kulture, s pozdravnim riječima načelnika sela Ive Grišnika, predsjednika HDS-a Miše Heppa, konzul geranta Vesne Njikoš-Pečkaj, Veleposlanika Republike Hrvatske u Mađarskoj Ivana Bandića. U nastavku slijede predavanja – Đuro Šarošac: Slaveni na prostoru gdje danas obitavaju bošnjački Hrvati; Ernest Barić: Toponimi bošnjačkih Hrvata; Đuro Franković: Na vrelima nepresušnih izvora; Mišo Šarošac: Plesna tradicija bošnjačkih Hrvata; Nikola Čola: Napredak – 100 godina u službi hrvatskog puka u Bosni i Hercegovini; András Mészáros: Dječje igre u baranjskim hrvatskim zajednicama; Stjepan Blažetin: Sakupljena narodna baština bošnjačkih Hrvata; Janja Prodan: Bela Horvat u Nijemetskoj župi; Milica Klaić-Taradija: Svatovske pjesme u zbirci Ladislava Matuška; Fra Zdravko Anđić: Migracije općenito i mali osvrt na odlazak hrvatskog puka iz tuzlanskoga kraja. U 18 sati bit će izvedena kazališna predstava Amaterskog kazališta «Ranko Marinković» iz Visa, komedija u tri dijela: Amerikansko jahta u višku valu, prema djelu Milana Begovića, u režiji Lenka Blaževića.

MOHAČ – U organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, 22. studenoga u mohačkom Domu mladeži bit će održan Hrvatski dan. Program počinje u 18 sati s kulturnim programom, nastavlja se večerom i Šokačkim balom uza svirku Orkestra Badel.

SALANTA – Hrvatska manjinska samouprava sela Salante 29. studenog ove godine, s početkom u 18 sati u domu kulture (Hunyadieva 23) priređuje tradicionalnu Hrvatsku večer. Nastupaju: KUD „Mohač“ iz Mohača i KUD „Marica“ iz Salante. Nakon folklornog programa slijedi Hrvatski bal. Svira „Podravka“ iz Martinaca.

PETROVO SELO – Prošloga vikenda u sambotelskoj katedrali petrovski farnik u mirovini Ivan Šneller od sambotelskoga biskupa Andrása Veresa prikzeo je nagradu „Ružu Sv. Elizabete“ Caritasa za svoje dugoljetošnje nesebično djelo. Petroviskomu dušobrižniku pri nediljnoj maši su gratulirali i vjernici, a on je skromno primio čestitke rekši „samo onda smo zaslužni priznanja ako vik sve napravimo.“

SAMBOTEL – Hrvatska manjinska samouprava u Sambotelu će ove subote imati športski susret sa Slovenci u dotičnom varošu. U okviru ovoga sastanka svenek se izmiri kugljačka moć med grupami i pojedinci, a poslije toga uz glas harmanije se valja i zajačiti tako navijačem kot naticateljem.

Potihno se koraca kolona do glavne ceste Hrvatskoga Židana 7. novembra, petak, uvečer oko šest uri. Pod paraplom toplo obličenu dicu sprohadjaju odrasčeni i svi jaču. „*Ja idem sa svojom laternom, laterna ide s manom, na nebu svitu zvezdice, na zemlju svitimo mi...*“ I u stvarnosti upravo tako je kot u pjesmi, samo se put fuza malo, ali još je nek čuda česa čarobnoga i privlačnoga u ovom hodočašćenju da dica iz čuvarnice, mjesni školari s pedagoginjama, roditelji ljetos jur treći put se ganu piše u susjedno selo Plajgor. Prik debljine škurine negda-negda se doruljaju jedva vidljive male točkice svitlosti, ali godina i magla su još vekši neprijatelji ove noći. I to je uzrok da je ljetos manje školarov, mališanov došlo, kad u prođući ljeti su čuda većimi bili na ovom shodišću, to mi potvrđuje i mjesna direktorica osnovne škole Kata Bánó. U prošeciji do Plajgora, u čast Svetoga Martina, ki je rođen u Savariji (Sambotelu) 316. ljeta, grupica od trideset ljudi, po glavnoj organizatorici Žužani Horvat, pomoć si išće i prosi molitvom ter jačkom kod patrona Plajgora, ujedno i zaštitnika cijele Željezne županije, kot i Gradišća. „*Ovo je nešto čudsnoga, male svitiljke u škurini, mali plameni i najveću škurinu odignaju. Ako je u srcu iskricе ljubavi, onda će to i najveće grihe odignati iz nas*“ – veli židanska kantorica, a ne smim ju dugo burkati s pitanji pokidob veljek začme čislo moliti. Nekako se i preveć brzo razajdu tri-četiri kilometari, koliko razlučuje Plajgor od Hrvatskoga Židana. Na hataru trih općin Plajgora, Prisike i Hrvatskoga Židana malo poslanstvo domaćinov čeka pišače, na čelu s načelnikom Vincijem Hergovićem ki će za pozdravnimi riči dalje peljati povorku u vlašće selo. Jur iz daljine je čuti zvone crikve

„*Ja idem sa svojom laternom, laterna ide s manom...*“
Židanci hodočastili na Martinju u Plajgor

Sv. Martina, kako mi oda tajnu liktar Plajgora, tako pozdravlja svoje vjernike njev skupni farnik Štefan Dumović. Još nekoliko korakov do cilja, do dvojezične table Plajgora/Ólmoda, a lipo rasviltjeni Božji dom pri samom ulazu sela vabljivo nas prima na par minut. Vince Hergović drži kratki uvod u plajgorsku hištoriju i malim pišačom predstavlja svoju crikvicu ka i slikovito govori o poštovanju sveca, biskupa Sv. Martina. Ži-

danska učiteljica Marija Sabo zavježbala je s mališani hrvatski program posvećenoga na Martinju, upoznavajući tako legende povijesne ličnosti, ku narod pameti i čestokrat skupadonese i s guskami, dobrom činom sa siromahi, a i s mladim vinom. Nasrid sela u maloj dvorani kulturnoga doma marljive ruke su jur pripravile obilne stole, s toplim tejem, zakipljenim vinom, kolači i pogačami. Po riči Vincija Hergovića, Hrvatski Židan i Plajgor svenek su bili blizu jedan drugomu, jur pred sto ljet je Plajgor bio filijala Hrvatskoga Židana, tamo su imali notaroša i osnovnu školu, a to je još i danas tako.

„*Ljeta su minula u prijateljstvu, i koliko ja vidim, svim dobro spade da se najdemo da se malo porazgovaramo. Svenek su Židanci rado išli u Plajgor. Iduću subotu ćemo na Martinju i bal nariktati s grupom Karambolo, a ova mala dvorana će se napuniti, 300–400 ljudi je za nas već jako čuda. Na Martinju smo htili hvalu dati i našem Štefanu Dumoviću ki jur 30 ljet dugo pelja našu faru. Kako je predvidjeno, 23. novembra, nedilju, čedu se u okviru svete maše posvetiti njegovu dari: nova mašna pratež i kalež*“ – mi je rekao najnovije visti svojega sela Vince Hergović. Ugodne minute su se ljuto potonule u noći, i još je put do najzad stajao pred pišači. I pjesma se je polako izgubila na črnom horizontu „*Ja idem sa svojom laternom, laterna ide s manom... sviće već nij, idem domom...*“

Učiteljica Marija Sabo je zavježbala sa židanskimi školari kratki program u čast sveca

-Tiho-

Prisjećanje na Anu Katarinu Zrinski

Rad učenika 7. razreda

Učenici serdahelske Osnovne škole „Katarina Zrinski” 14. studenoga proslavili su Dan Katarine Zrinski, na kojem su dobili zadatak da pronalaze podatke o njezinu životu, te da prikažu njezin život u likovnom radu. Svoje saznanje žele podijeliti i s čitateljima Hrvatskoga glasnika:

O obitelji Zrinski, jednoj od najstarijih srednjovjekovnih plemićkih obitelji s hrvatskog područja i o Zrinsko-frankopanskoj uroti pisali su mnogi povjesničari, književnici i drugi autori. U svim je tim radovima Katarina Zrinska (1625–1673) središnji lik, pa se može djelomično stvoriti slika o toj najuzornijoj hrvatskoj ženi.

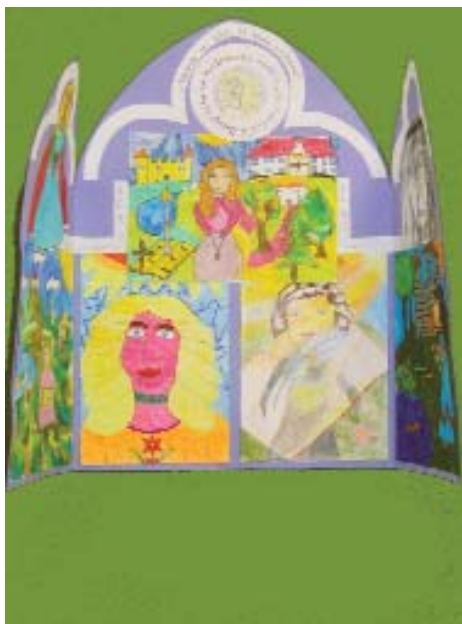
Suvremenici ju opisuju kao odlučnu i prodornu ženu, bila je po prirodi pronicava i oštroumna, jake volje, samosvjesna i održita, rodoljubiva, a po istaknutom položaju Petrovu moćna i častohlepna. Katarina je bila i veoma poštovana.

Ana Katarina Frankopan (Bosiljevo, 1625?–1673), žena Petra Zrinskoga, zauzima važno mjesto u hrvatskoj povijesti. Bila je poznata kao mecena i kao prva žena u banskoj Hrvatskoj koja se bavila ne samo prevođenjem nego je i sama pisala književne tekstove. Ana Katarina bila je kći Vuka II. Krste Frankopana (neko vrijeme bio je vicegeneral) i njegove (druge) supruge Uršule Inhofer. Iz njegova trećeg braka rođen je Katarinin polubrat Fran Krsto Frankopan. Katarina je u očevoj kući u obitelji Frankopan dobila temeljito obrazovanje. Od majke (Njemice) naučila je njemački, a poslije još mađarski, latinski i talijanski jezik. Katarina se udala za Petra Zrinskoga (vjenčanje je bilo u Karlovcu), kojega je, nakon nagle smrti njegova brata Nikole, Leopold I. imenovao

(24. siječnja 1665) za hrvatskoga bana. Katarina Zrinska, jednako kao u očinskoj kući, i u kući svoga muža imala je na raspolaganju bogatu knjižnicu. U Ozlju je 1660. godine napisala molitvenik Putni tovaruš, a zatim ga tiskala u Mlecima. Katarina i Petar imali su četvero djece: Ivan IV. Antun Baltazar, Jelena, Judita Petronela, Aurora Veronika.

Uza spomenute odlike Katarinu Zrinski prati glas sjajne diplomatkinje, osobe koja je govorila nekoliko jezika. Nakon propasti Zrinsko-frankopanske urote pala je u nemilost Beča i provela ostatak života u samostanu. Umrula je 16. studenoga 1673. godine u Grazu.

beta

Izradili učenici 5. razreda

Izradila: Dijana Kovačić
iz Fifehaza

Sretan ti rođendan, Miki Maus

Tvorac smiješnog mišića imena Miki Maus, Walt Disney, jednom je rekao: „Nadam se da nećemo zaboraviti da je sve započeo jedan miš!” A kako stvari stoje, nakon 80 godina Miki Maus najomiljeniji je miš na svijetu, lik koji je nasmijao i usrećio mnogo djece.

Miki Maus prvi put se pojavio u crtanom filmu Walta Disneya *Parobrod Vili*, 18. studenoga 1928. To je ujedno bio i prvi crtani film koji je imao ton, a Miki je prvi crtani lik koji je progovorio!

Walt Disney za lik Mikija Mause inspiraciju je našao u pravome mišu koji je živio s njim u studiju u Cansas Cityu, u kojem su nastali i prvi animirani filmovi. Disney je 1932. dobio Oscara za kreiranje njegova lika.

Samo dvije godine pošto se Miki pojavio na filmu, nastao je i prvi tiskani proizvod s tim likom. Danas časopis Miki Maus izlazi na 28 jezika u 55 zemalja. U nekim zemljama časopis se zove Miki Maus, a u nekima Paško Patak.

Kakav je zapravo Miki Maus?

Evo nekoliko riječi koje ga najbolje opisuju: hrabar, pošten, maštovit, zabavan, vrijedan i iskren. Miki voli biti u društvu svojih prijatelja, među kojima izdvaja Šilju i Horacija. Uživa u dugim šetnjama sa psom Plutonom. Posebno mjesto u njegovu srcu pripada voljenoj Mini. Miki je stekao veliku popularnost.

Martinje u Kukinju

Što napisati o kukinjskome Martinju, poslije izvrsnih gušćjih jetara, pečene guske u krušnoj peći, rakije, mladoga vina, crnoga i bijeloga, rosea, kolača i prije svega dobrog društva, svirača i plesača, neumornih pjevača, ljudi koji iznad svega upravo kroz međusobno druženje njeguju običaje i hrvatski duh, hrvatsku riječ i pjesmu? Zato i ovogodišnje kukinjsko Martinje, koje su Kukinjčani i članovi KUD-a Ladislava Matuška organizirali za sebe i svoje pozvane prijatelje, bilo je vrijeme i mjesto kada smo uspjeli bar za trenutak u društvu Martinovu zaboraviti brige i umor. Martinje je bilo i ostalo dan važan za svakoga vinogradara. Tako su i Kukinjčani kušanjem ocjenjivali mlada vina jedni drugima. Jer se na Dan Svetoga Martina mošt već pretvorio u vino.

“Zašto se mošt krsti upravo na Martinov imendan i zašto se u toj prigodi najčešće jede guska? Pa, evo, čitamo za vas: u 4. stoljeću živio je neki čovjek po imenu Martin. On je bio starorimski legionar i veliki ljubitelj vina. Pošto je završio svoje školovanje u Francuskoj školi Svetog Hilarija, trebao je postati kršćanskim biskupom, ali, kako kaže legenda, Martin nije želio postati tako visokim crkvenim dostojanstvenikom, odnosno biskupom. Na sam dan njegova imenovanja biskupom Martin je pod svaku cijenu želio izbjeći to imenovanje, pa se iz tog razloga sakrio u guščak, međutim guske u guščaku odale su ga svojim gakanjem pa je tako ipak nakraju Martin morao postati biskupom. On je poslije, kao biskup, u želji da promiče, propagira vino, uveo obred krštenja mošta ili "Martinje". Prije tog vremena to je bila zabranjena poganska svečanost. Tako pišu drugi, a mi se vraćamo Kukinjčanima i zaključujemo kako su oni svojim vinskim obredom, Martinjem, krštenjem mladoga vina i molitvom, a potom kušanjem i mjerkanjem kapljice života uz gušćje specijalitete, i ove godine dostojno proslavili Martina.

bpb

Sveti Emerik opet skupazvao Hrvate u Kisegu

Kiseško-židansko-ratištofska trojka dušobrižnikov pri hrvatskoj maši.

Sliva: Vilmoš Harangozo, dr. Anton Kolić i Štefan Dumović

Ovde nigdar ne fali dobar štimung

Kiseški kiritof blizu goda Sv. Emerika, Imrija, jur po dugoljetošnjoj tradiciji skupazove Hrvate u Kisegu na neobičnu večer. Subotu, 8. novembra, pred crikovom kiseških Hrvatov predsjednik mjesne Hrvatske manjinske samouprave Šandor Petković je invitirao goste na hrvatsku mašu ku su celebrirali Vilmoš Harangozo, mjesni farnik, Štefan Dumović, židanski dušobrižnik, ter dr. Anton Kolić, gospon iz Ratištofa. Crikveni obred su svojim jačenjem oblikovali člani zbora Sv. Imrija, kojega pelja Mirko Berlaković ki i sastavlja riči jačak, posebno u čast spomenutoga sveca, a i svenek kantorira pri kiseški hrvatski maša. Na kulturni program u tvrdjavi Nikole Jurišića ljetos su kiseški Hrvati pozvali samo tri zборе. Pokidob je u gornjem katu svadba bila, prvi put je održan hrvatski večer u prizemlju, ali je ovako atmosfera bila familijarnija, ugodnija. Ženski zbor Ljubičica iz Petrovoga Sela je začeo jačkarni blok s domaćimi pjesmami pod dirigencijom Jolanke Kočiš. Zatim je došao na red korusi Svete Cecilije iz Sambotela, med kimi su većimi iz Petrovoga Sela ter iz okolice Kisega. Svečani program su zatvorili domaćini, mjesni mišani zbor Zora, u pratnji muzičarov Imrija Haršanjiija i Marije Kircknopf. Ov zbor je utemeljen pred šestimi ljeti sa zborovodjom Mirkom Berlakovićem iz Velikoga Borištofa, a od lani djela pod rukom Józsefa Maitza. Da su svi kotrigi „Zore” veseli jačkari i da se najdu u

pjesmi, to se je vidilo i pri produkciji. Još sam se zapitala kakova je to pratež što u zadnje vrime vidimo na jačkarica, je li to morebit „senjska nošnja”, pak mi je Jutka Haršanji rekla da ovo rublje su prvenstveno izmislile napraviti na seriju priredab kiseške obrane. Ona je je sašila, i da su u ovi nošnja branile kisešku tvrdjavu u ljeti. Za kratkim programom je slijedila večera i druženje. Po riči Šandora Petkovića, ovo ljetu je stalo u duhu sazidanja, počvršćenja zajednice. Pri tom je spomenut jednotajedni izlet u Transilvaniji, da su prvi put išli kiseški Hrvati na hrvatsko shodišće u Celje, a i dojučuće ljetu se pripravljaju na to. Kako je poznato, u Kisegu je prvi put u cijeloj državi upeljana Dopunska škola hrvatskoga jezika, a svenek se pojavljuju i s tim problemima. U manjkaju dijakov u gimnaziji Nikole Jurišića je u projudči ljeti već ukinita nastava hrvatskoga jezika, ali i dalje dura jako popularni jezični tečaj za odrasćene. Večer je brzo odletio uz ukusno Štefanićevo vino, uz razgovore i jačenje. Još su najprzašle i guslice Vilmoša Harangozoa, ki majstorski igra na tom instrumentu, a Petrovišćani su bili uskočni jačkarniakinčiti neobičnu mužiku. Unutar svećačnosti je došlo još i do drugih veselih trenutkov. Jubilariku Katicu Cumpf-Tóth, rodome iz Hrvatskoga Židana s tortom, rođendanskom jačkom i čestitkami su okružili prijatelji, poznaniki, još i kiseški načelnik László Huber se je priključio k dobrim željam.

-Tiho-

Hrvatska večer u budimpeštanskom Intercontinentalu

Poradi promocije Hrvatske kao poželjnoga turističkog odredišta te njezina domaćinstva predstojećemu Svjetskom prvenstvu u rukometu koje će se održati u sedam hrvatskih gradova od 16. siječnja do 1. veljače 2009. godine, u Budimpešti je 3. studenoga održano prvo od 13 predstavljanja „Hrvatski rukometno-turistički dani“ koje će se tijekom ovoga mjeseca održavati u 13 gradova zemalja sudionika tog prvenstva.

„Hrvatske rukometno-turističke dane“ organizira Hrvatska turistička zajednica (HTZ) preko svojih predstavništava u svijetu, u suradnji s Ministarstvom turizma, Hrvatskim rukometnim savezom te Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija. Uz predstavljanje hrvatske turističke ponude te povijesti i sadašnjosti rukometa u Hrvatskoj, u sklopu „Hrvatskih rukometno-turističkih dana“ prikazuju se i promidžbeni filmovi o gradovima u kojima će se održavati utakmice Svjetskoga rukometnog prvenstva. Budimpeštanskom predstavljanju sudjelovalo je dvjestotinjak pozvanih gostiju, među njima mnoge javne osobe mađarskoga političkog, kulturnog i medijskog svijeta. Nazočne je pozdravio ravnatelj Hrvatske turističke zajednice Niko Bulić, a među govornicima bili su Tomislav Lukić, predstavnik Hrvatskoga rukometnog saveza, i Anto Đapić, predsjednik Skupštine grada Osijeka, jednog od hrvatskih gradova gdje će se igrati utakmice prvenstva. Uz veleposlanika Ivana Bandića večeri je nazočio i državni tajnik za turizam Miklós Kovács, izbornik mađarske rukometne reprezentacije János Hajdú, a program je vodila poznata tv voditeljica Antónia Erős. Večeru su pripremili izvrsni kuhari Zoran Biki i Danica Trbušić, a glazbeni okvir večeri dali su „Najbolji hrvatski tamburaši“ te operni solisti Vlaho i Sanja Ljutić uz glaso-

virsku pratnju Igora Valerija. Domaćin večeri bio je voditelj budimpeštanskoga predstavništva Hrvatske turističke zajednice Marin Skenderović.

Među uzvanicima bilo je i Hrvata iz Mađarske, tako predsjednik HDS-a Mišo Hepp, predstavnici hrvatskih medija u Mađarskoj, a napomenimo kako je večeri nazočilo šezdesetak mađarskih novinara. Ovu večer športske i turističke promocije, uz kuharsko i vinarsko predstavljanje Hrvatske, odlikovala je atmosfera uspješnosti.

Svim uzvanicima uručen je promidžbeni materijal o Hrvatskoj te prateći promidžbeni materijal o svjetskom prvenstvu u rukometu, koje će dosada biti najveće športsko natjecanje održano u Hrvatskoj od njezina osamostaljenja.

bpb

PLAJGOR, KISEG, SAMBOTEL, MEDJUGORJE – Uz organizaciju Vincija Hergovića, načelnika Plajgora, 23. oktobra, četvrtak, mnoštvo vjernikov iz Plajgora, Kisege ter Sambotela se je otpravilo u Medjugorje. Prvi dan su stali usput u Splitu, Imotskom i Mostaru, a na večeru su dospili u Medjugorje. Drugi dan je put peljao sve do Dubrovnika, a grad im je predstavio turistički peljač. Uvečer je još bilo vrmena za šetnju u Medjugorju. Subota je stala u cjelini za pohod Medjugorja, uz molitvu do Križevca i crikve. U nedilju su diozimali Gradišćanci pri velikoj maši i još je ostao jedan dan za to marijansko svetišće. Sadržajnomu izletu je došao kraj 27. oktobra, pondiljak, kada su se putnici ganuli domom, ali su još lazno imali za posjet Zadra.

HRVATSKI ŽIDAN, BEDNJA – Velika delegacija je otputovala iz Hrvatskoga Židana 8. novembra, subotu, u Hrvatsko zagorje da bi uspostavila kontakt s općinom Bednja. Iz naselja kraj Varaždina su pred kratkim posjetili svetišće Peruške Marije u židanskoj lozi, i naravno, htli su se bolje upoznati s Hrvatima ki skoro jur petsto ljet obitavaju u ovom kraju. Pod peljanjem načelnika Štefana Krizmanića tančoši Čakavci, tamburaši, zbor Peruška Marija, crikvena općina, a i brojni aktivisti su se predstavili domaćinom u zaufanju da će vrijeda moći pogostiti i Hrvate u vlašćem selu.

ČAJTA, KERESTEŠ – Po informaciji Ronalda Subositsa, Mlada Tamburica, FG Stalnost, FA Štokavci, Crikveni zbor Sv. Martina i Društvo seniorov i mladine pozivaju na skupni predbožićni koncert 23. novembra, nedilju, u 14.30 uri u crikvu Sv. Martina u Čajti. Čajtanski crikveni zbor 29. novembra nastupa i u Kerestešu, prilikom adventskoga koncerta u 15.30 uri. Na repertoaru im stoji jedna nimška i dvi hrvatske predbožićne jačke.

BIZONJA – U mjesnom domu kulture 8. novembra, subotu, je otvorena izložba slikarice, pedagoginje Viktorie Bekes-Horváth iz Rajke. Kako nam je rekla peljačica spomenutoga doma Tilda Kőrösi, akvareli, pejzaži s veselimi farbami daju neobični oblik cijelomu kulturnomu centru sve do Božića, dosidob moru zainteresirani pogledati sve izložene slike.

PETROVO SELO – Na Dan starih mjesni aktivisti Črljenoga križa pozivaju u mjesni dom kulture penzioniste iznad sedamdeset ljet, 23. novembra, nedilju, početo od 15 uri. Za kulturnim programom uz obilne stole se nastavlja druženje zrelijih stanovnikov.

Hrvatski dan u Harkanju

SZOMBATHELY (SAMBOTEL)
Arena Savaria
12. 12. 2008. petak, 20.30 h
Info: +36706076317, +436645700888
www.thompsonarenasavaria.com

THOMAS
BIO IČONOV I THOVACSKOI

Večernji list CMC NARODNI RADIO

KATOLJ – U organizaciji katolske hrvatske samouprave, 22. studenoga priredit će se velika svečanost katoljskih Hrvata-Šokaca. Slavit će se Sveta Kata, zaštitnica sela; toga je dana kermez (crkveni god, proštenje). Program dana počinje u 11 sati svetom misom na hrvatskom jeziku koju će služiti svećenik Ilija Ćuzdi iz Olasa. Svetu će misu pjevati Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe iz Pečuha uz orguljašku pratnju Istvána Balogha. Nakon mise bit će svečani objed, a potom kušanje ovogodišnjih mladih vina u podrumima na katoljskoj Planini. U 16 sati počinje bogati folklorni program u seoskom domu kulture, u kojem će nastupiti i mali plesači iz Katolja, polaznici umjetničke i plesne škole KUD-a Baranja. Navečer je, kako su ga Katoljci nazvali, „Kermečki bal” gdje će svirati „Podravka” iz Martinaca.

PEČUH – U organizaciji Hrvatskoga kluba i Hrvatske kulturne udruge Augusta Šenoe, u Hrvatskome klubu 13. studenog obilježena je prigodnim predavanjima (na mađarskom jeziku) 500. obljetnica rođenja Nikole Šubića Zrinskoga. Predavači su bili: dr. Imre Ódor, ravnatelj Arhiva Baranjske županije, koji je izlagao na temu Branitelj kraljevskoga Sigeta (Nikola Šubić Zrinski, kapetan Sigeta) i Szabolcs Varga s Pečuškoga sjemeništa koji je izlagao na temu Nikola Šubić Zrinski, hrvatski ban.

Tradicionalni dan harkanjskih Hrvata i ove je godine, 7. studenoga, uspješno održan u organizaciji tamošnje naše samouprave. Nakon svete mise koju je u mjesnoj crkvi služio svećenik Ladislav Ronta uz pjevanje gostiju iz Pušća i domaćina, Mješovitoga zbora harkanjskih Hrvata, slijedio je folklorni program u domu kulture. U njemu su sudjelovali plesači Osnovne i glazbene škole „Pál Kitaibel” iz Harkanja, Mješoviti pjevački zbor harkanjskih Hrvata i njihov sastav podravskih momaka, plesači i svirači KUD-a „Pušće” iz Pušća, KUD „Martinci” iz Martinaca, mali plesači, zbor Korijeni i Orkestar „Podravka”, Mješoviti pjevački zbor i plesni ansambl KUD-a Ladislava Matuška iz Kukinja koji okuplja svirače, plesače i pjevače iz Semelja, Kukinja, Pečuha, Mišljenja... Svečanosti su između ostalih nazočili: treća konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Katja Bakija, Mišo Hepp, predsjednik Skupštine HDS-a, Đuso Dudaš, zamjenik predsjednika HDS-a, Mišo Šarošac, predsjednik Hrvatske samouprave Baranjske županije, Božidar Tomašek, načelnik grada Crikvenice, Branimir Manestra, zamjenik načelnika grada Crikvenice, zamje-

nik gradonačelnika Donjeg Miholjca Davorin Dumančić, gosti iz Rakitovice i Svetog Đurđa, Anica Kiseljak, predsjednica KUD-a Pušće i, ne u posljednjem redu, István Bédy, načelnik grada Harkanja, koji je za Hrvatski glasnik izjavio kako Harkanj s općinom Pušće uskoro namjerava potpisati sporazum o suradnji. Kako smo saznali KUD „Pušća” iz općine Pušće, nedaleko od Zagreba i Zaprešića, koje djeluje već devetu godinu, karakterizira mladost njegovih članova s osjećajem za očuvanje tradicijskih vrijednosti i starih običaja svoga kraja i hrvatskog naroda. KUD danas ima stotinjak članova i djeluje u četiri sekcije: dječja, folklorna skupina (pomladak), dječja starija folklorna skupina, folklorna skupina odraslih i tamburaši. KUD je nositelj brojnih priznanja i sudionik brojnih smotri i festivala u Hrvatskoj i inozemstvu. Pušćani njeguju prijateljsku vezu s mnogim folklornim ansamblima iz Hrvatske i inozemstva, a na njihovoj manifestaciji, međunarodnom festivalu „Etno Pušća” nastupili su i Hrvati iz Dušnoka, Kukinja, Harkanja... KUD organizira i „Dan KUD-a Pušća – Sv. Florijan” i „Božićni poljoprivredni sajam”.

bpb